

TOIMINTASUUNNITELMA 2020

VALONIAN TOIMINTA-AJATUS

- Valonia on Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio. Tarjoamme maakuntamme kunnille ja kuntalaisille sekä yrityksille ja muille toimijoille ajankohtaisia kestävän kehityksen asiantuntijapalveluja.
- Pääteemojamme ovat energia, kuluttaminen ja kiertotalous, liikkuminen, vesiensuojelu sekä ympäristökasvatus. Teemojemme kärki vaihtelee hieman vuosittain hanketoiminnan ja maakunnan muiden tavoitteiden mukaan. Toteutamme sekä kansainvälisiä että maakunnallisia kestävän kehityksen tavoitteita.
- Kehitämme toimintamalleja sekä työkaluja ja luomme uusia ratkaisuja monipuolisella projektitoiminnalla, laajan yhteistyön ja kumppanuuden avulla.
- Työllämme rakennetaan yhteiskuntaa, jossa niin kuntien, organisaatioiden kuin yksittäisten ihmistenkin on helpompi tehdä hyviä ja kestäviä valintoja.
- Valonia on osa Varsinais-Suomen maakunnanliittoa. Yhdessä haluamme rakentaa kestävän kehityksen mukaista, resurssitehokasta maakuntaa, joka on rohkea, osaava ja vastuullinen edelläkävijä.

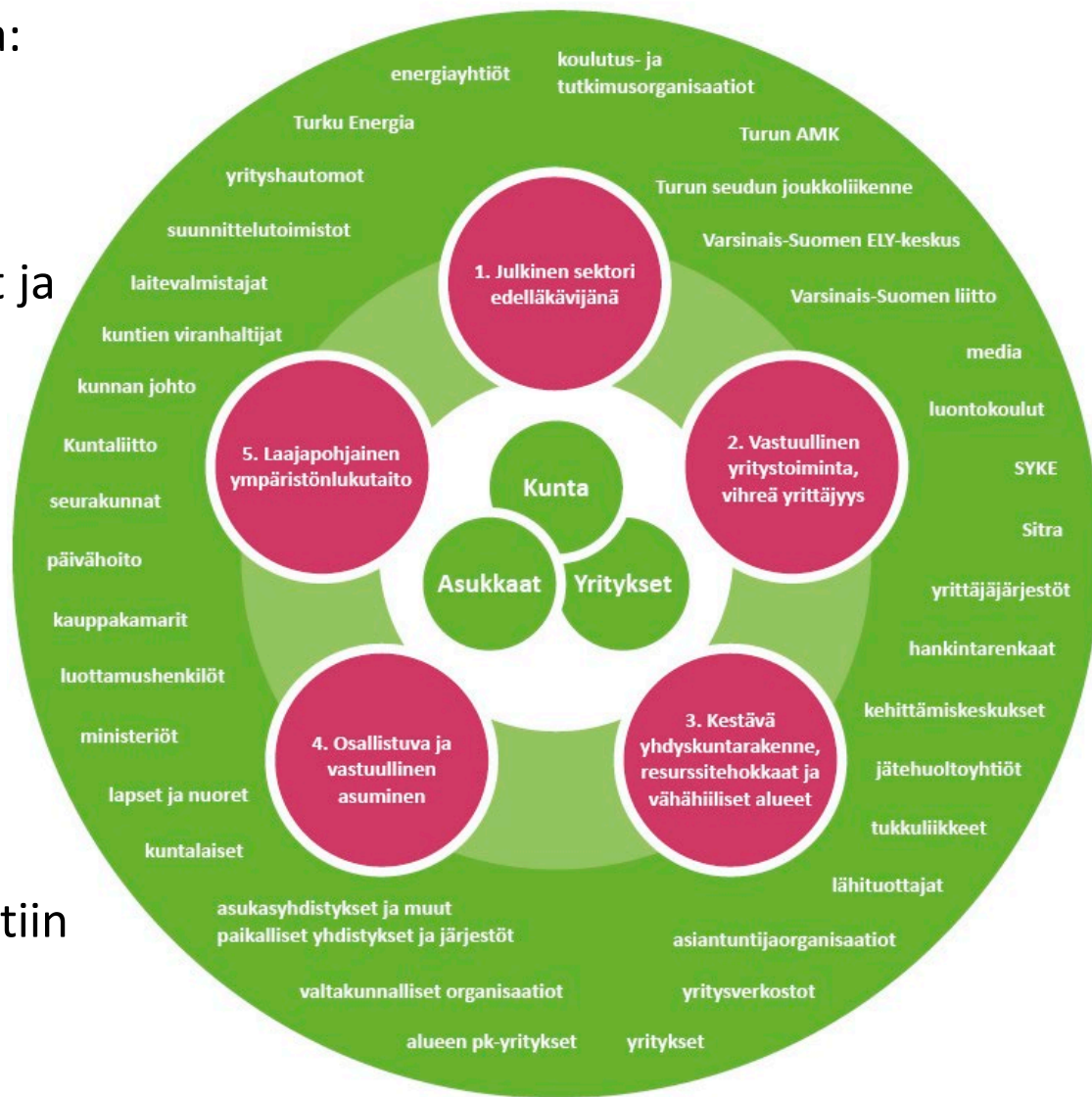
TALOUS JA HALLINTO

- Varsinais-Suomen liiton päättävä elin on maakuntavaltuusto, jonka alaisuudessa toimii maakuntahallitus. Viraston esimies on maakuntajohtaja Kari Häkämies. Valonia on liiton organisaatiossa maankäytön ja ympäristön vastuualueen projektiyksikkö. Vastuualueen esimies on suunnittelujohtaja Heikki Saarento. Valonian esimies on toimialapäällikkö Riikka Leskinen.
- Valonian toimintaa ohjaa kuntien, alueellisten organisaatioiden ja korkeakoulujen sekä yritysten jäsenistä koottu ohjausryhmä. Ryhmän tehtävänä on toimia Valonian suunnittelun ja kehittämisen tukena, tiivistää yhteistyötä kunnan ja Valonian välillä sekä ohjata ja tukea siinä, että toiminta noudattaa Ohjelma2020:n tavoitteita.
- Valonian rahoituspohja on laaja-alainen. Kuntien perusrahoitusosuus on noin 20 % Valonian budjetista. Lisäksi kunnilla on mahdollisuus osallistua erillishankkeisiin lisärahoitusosuudella. Loppuosa noin miljoonan euron vuosibudjetista koostuu kansallisista ja kansainvälisistä hankerahoista sekä asiantuntijapalveluista.
- Valonian käynnissä olevat hankkeet löytyvät Valonian verkkosivuilta.

OHJELMA 2020 – VARSINAIS-SUOMI KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDELLÄKÄVIJÄKSI

Toimeenpano-ohjelmassa on viisi painopistealuetta:

- 1. Julkinen sektori edelläkävijänä
- 2. Vastuullinen yritystoiminta, vihreä yrittäjyys
- 3. Kestävä yhdyskuntarakenne, resurssitehokkaat ja vähähiiliset alueet
- 4. Osallistuva ja vastuullinen asuminen
- 5. Laajapohjainen ympäristönlukutaito
- Ohjelma on laadittu vuosille 2015 – 2020.
- Kunnat ovat sitoutuneet yhteistyöhön koko ohjelmakaudeksi. Keskeistä tavoitteiden toteuttamisessa on yhteistyö ja laaja toimijoiden joukko.
- Uusi ohjelmaa valmistellaan ja se lähetetään kuntiin lausunnoille maaliskuussa.

VUODEN 2020 PAINOPISTEET

Kuntien ilmasto-ohjelmatyössä tukeminen. Maakunnan ilmastotyön tavoitteiden tarkentuminen.

Tuetaan uusien kestävän liikkumisen ja liikenteen toimenpiteiden aikaansaamista eri seutukunnissa

Edistetään Saaristomeren suojelua hanketoiminnalla, toteuttamalla kunnostuksia, ja tukemalla paikallistoimijoita

Kuntien hankintakäytäntöjen kehittäminen mm. hyvien esimerkkien ja uusien työkalujen myötä.

Luonnonsuojeluun kytkeytyvien hankkeiden vahvistuminen

Rakennetaan tiiviimpää yhteistyötä ruoantuotannon ympäristö- ja ilmastovaikutusten parissa työskentelevien tahojen kanssa ja kehitetään uusia toimenpiteitä ruokaketjun kestävyysliittymään.

Uuden ohjelman valmistuminen, katse tulevaan. Samalla menneen ohjelmakauden tulosten koonti.

Toiminnan seurannan mittareiden kehittäminen.

Osallisuus osana kaikkea toimintaa. Pyrkimys saada kaikkien ääni kuuluviin ja uusia yhteistyömuotoja käyttöön osallisuuden vahvistamiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi.

ILMASTOTYÖ

Yhteistyössä sidosryhmien kanssa valmistellaan maakunnallinen ilmastotiekartta. Toimitaan maakunnallisen ilmastovastuujaoston sihteerinä ja valmistelijana. (Canemure)

Ohjataan ja avustetaan kuntia ilmastotyön käytännön aloittamisessa, hankkeistamisessa ja toimeenpanossa.

Tehdään aktiivisesti yhteistyötä mm. YM:n ja Kuntaliiton sekä muiden maakuntien ilmastotyötä tekevien tahojen kanssa.

Tuetaan, ohjataan ja neuvotaan alueen hankintayksiköitä kestävien ja innovatiivisten hankintojen kehittämisessä osana KEINO-osaamisverkostoa. Edistetään hankintatoimijoiden verkostoitumista sekä tiedonsaantia.

KUNTIEN ENERGIA-ASIAT

Kannustetaan ja autetaan kuntia osallistumaan energiatehokkuussopimukseen vuosille 2017–2025. Välitetään tietoa energiakatselmuksista ja energia-avustuksista.

Kuntien teknisen sektorin verkkotapaamisten sarjaa jatketaan. Tavoitteena kuntien yhteistyön lisääminen, kokemusten vaihto ja mahdolliset yhteishankinnat. Pureudutaan yksittäisten kuntien toimiin: selvitetään pullonkaulat ja etsitään ratkaisumalleja/toimenpiteitä.

Neuvotaan kuntia, kuntalaisia ja yrityksiä energia-asioissa Energiaviraston rahoittaman alueellisen neuvontaverkoston kautta.

Levitetään päättyvän ELLE-hankkeen (Energiaan liittyvän liiketoiminnan edistäminen Varsinais-Suomessa) lopputuotoksia muihin kuntiin

Yhteistyössä Turun kaupungin kanssa pilotoidaan käyttäjälähtöisiä, rakennusten dataa hyödyntäviä uusia energiaratkaisuja kouluissa, päiväkodeissa ja monitoimitaloissa. Kehitetään energiateemaista osallistavaa viestintäkampanjaa. (EKAT)

Maakunnallinen kuluttajien energianeuvonnan ryhmä kutsutaan koolle 2–4 kertaa vuodessa. Osallistutaan Maakunnallisen uusiutuvan energian yhteistyöryhmän (MUTRU) toimintaan.

Annetaan puun polton opastusta TTS:n koordinoimassa hankkeessa (Kuivaa asiaa).

KIERTOTALOUS

Jatketaan luottamushenkilöiden kiertotalouskoulutuksen jalkauttamista kuntiin

Tavataan kuntien luottamusjohtoa liittyen kiertotalouteen ja kestäviin julkisiin hankintoihin.

Osallistutaan vahvasti Turun Green Circular Cities Coalition – prosessiin ja kiertotalouden tiekarttatyön jatkamiseen.

Suunnitellaan uusia kiertotalouden ja kestäväen ruokaketjun hankkeita sekä ollaan mukana alueen älykkään erikoistumisen työssä innovatiivisten ruokaketjujen kehittämisen osalta.

Järjestetään syksyllä tulevaisuuden rakentamisen tilaisuus Varsinais-Suomen alueella.

Jatketaan vuoden 2019 käynnistyneen jäteneuvonnan ryhmän koolle kutsumista.

LIIKENNE JA LIKKUMINEN

Vaikutetaan kestäviä kulkumuotoja suosivaan päätöksentekoon kunnissa. Tuotetaan ja jaetaan tietoa tulevaisuuden liikenteestä ja kestävien ratkaisujen toteuttamisesta. Työtä toteutetaan yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton ja sidosryhmien kanssa (HEAT-hanke ja Ilmastoystävälliset liikkumisen ratkaisut -hanke).

Kestävän liikkumisen edistämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa osallistaen eri sidosryhmiä ja sitouttaen kunnat toimenpiteisiin/toimintaan. Samalla päivitetään Liikkumisen ohjauksen toimenpidesuunnitelma vuosille 2021–2024.

Lisätään senioreiden osallisuutta ja ikäystävällisyyttä joukkoliikenteessä. Jatketaan ikääntyvän väestön joukkoliikenteen käyttöä edistävän mentorointimallin pilotointia yhteistyössä Fölin ja Turun AMK:n kanssa. Toteutetaan Nuoret mentoreina –kokeilu jatkona viime vuoden vertaistukikokeilulle. (Green Silver Age Mobility –hanke)

Viestinnällisillä ja kumppanuuksiin perustuvilla toimenpiteillä tuetaan kaupunkilogistiikan uusien, päästöjä vähentävien ratkaisujen mallintamista, skaalattavuutta ja soveltamista alueellisesti (Citylogistiikan uudet ratkaisut -hanke).

Osallistutaan

- Turun kaupunkiseudun jatkuvan liikennejärjestelmätyön työryhmän toimintaan,
- Viisaan liikkumisen alatyöryhmän toimintaan (Valonia toimii puheenjohtajana),
- Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittämiseen (hankkeiden kautta) ja
- pyydettäessä kuntien liikenneturvallisuusryhmiin kestävä liikkumisen aihepiiriä koskien.

Tehdään kestävä liikkumisen ajankohtaisviestintää, muun muassa sisällöntuotantoa alueelliselle kulje.fi-sivustolle.

Autetaan kuntia tunnistamaan tulevaisuuden liikkumisen mahdollisuuksia sekä kehittämään ja toteuttamaan konkreettisia ratkaisuja.

Ollaan mukana suunnittelemassa uusia kehittämishankkeita maakunnan liikkumisen päästöjen vähentämiseksi eri seutukuntien tarpeet huomioiden.

VESIENSUOJELU

Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkoston jatkuvan toimintamallin valmistelu ja vapaaehtoisen vesiensuojelun aktivointi, mm. talkootoiminnan ja tilaisuuksien myötä (YM kärkihanke 2018–2020). Lisätään vuoropuhelua ja yhteistyötä eri vesiensuojelutoimijoiden välillä.

Edistetään ja toteutetaan pienvesien kunnostus- ja suojelutoimintaa kohteena erityisesti rannikon pienvedet sekä kalastoltaan arvokkaat virtavedet.

Järjestetään vesienhoitoon sekä metsä- ja maatalouden vesiensuojeluun liittyviä tilaisuuksia ja maastoretkiä.

Kehitetään edelleen vesiensuojelun kuntayhteistyötä mm. taajamametsä- ja pienvesiasioissa

Osallistutaan aktiivisesti valtakunnalliseen vesistökuunnostusverkoston toimintaa mm. järjestämällä valtakunnallisen talviseminaarin teemalla Valuma-alueiden vesitalous ja muuttuva ilmasto

Jatketaan kiinteistökohtaisten jätevedenpuhdistamoiden näytteenottoseurainta

Tehdään tilausperusteisesti vesiensuojeluun liittyviä suunnittelutöitä.

YMPÄRISTÖ- KASVATUS JA -KOULUTUS

Jatketaan alueellisen verkoston yhteistyön kehittämistä. Keväällä ja syksyllä järjestetään teematapaamiset, joihin kootaan lyhyitä alustuksia ajankohtaisista aiheista. Jatketaan yhteistyötä Koulujemme lähivedet -verkoston kanssa.

Kootaan ja levitetään monialaisia ilmiöoppimisen materiaalipaketteja ympäristökasvatushankkeissa tuotetuista materiaaleista (Sää ja Mää, Multaa ja Mukuloita, Vesikoulu).

Tuetaan kouluja Agenda2030-tavoitteiden sisällyttämisessä koulujen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin (myös koulutusten järjestämisessä). Vahvistetaan alueellista Vihreä lippu toimintaa.

Pyritään edistämään nuorten osallisuutta kestävän kehityksen päätöksenteossa, vahvistamaan päättäjien ja nuorten välistä dialogia sekä kasvattamaan tietoisuutta vaikuttamisen keinoista mm. ilmastokirittäjät-mallin kautta.

Toimimme asiantuntijoina Ekotukiverkoston toiminnassa yhteistyössä Turun kaupungin kanssa. Tänä vuonna Ekotukitoimintaa uudistetaan ja kehitetään ja Valonian asiantuntijoilla on tässä työssä tärkeä rooli erityisesti peruskoulutusten ja viestinnän kehittämisessä.

Suunnitellaan uusia hankkeita eri kohderyhmien ympäristökasvatuksen vahvistamiseen:

- Ilmastonmuutoksen ratkaisuja erityislasten ja -nuorten opetukseen – kestävän kehityksen materiaalipaketti erityisopetuksen ympäristökasvatuksen tarpeisiin
- Aiemmissa hankkeissa kehitettyjen materiaalien ruotsinkielisten versioiden tuottaminen ja materiaalien aktiivinen jalkauttaminen ruotsinkielisiin kouluihin. Yhteistyön tiivistäminen ruotsinkielisten koulujen ja ympäristökasvatusta tekevien tahojen kanssa.

VIESTINTÄ

Kuntien viestinnän tukeminen ja viestintäyhteistyön kehittäminen.
Hyvien kuntaesimerkkien esiintuominen esim. uutiskirjenostojen kautta.

Tavoitteena uutiskirjetilaajien määrän reilu kasvattaminen

Kehitetään viestintästrategiaa ja täsmennetään Valonian viestinnällistä roolia eri kanavissa

Perehdytään uusien nettisivujen myötä tarkemmin kävijäanalytiikkaan sekä mediaseurannan mahdollisuuksiin, päivitetään palveluita tarpeen mukaan

LISÄTIEDOT

Riikka Leskinen

toimialapäällikkö

riikka.leskinen@valonia.fi

044 9075 995

TILAA VALONIAN UUTISKIRJE

VALONIA.FI/UUTISKIRJE

@VALONIA_KESKUS

@VALONIA.FI

@VALONIAKESKUS

VALONIA